

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB30 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB30 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb30-txt-shoot-n51.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB30:51

#

»Præsten«

Det er i Grunden ikke uden dybere Betydning, at »Præsten« gaaer i Fruentimmerklæder.

Thi »Præstens« karakteristiske Skyld er ordentligviis i Retning af det, som ogsaa er Karakteristisk for Qvinden: List, Underfundighed, Løgn. Ja, som man maa sige, at en Qvindes Element er saadan – sagt om Qvinden har det dog en uskyldigere Betydning – Løgn, overalt hvor der sees et Fruentimmer, er der bestemt ogsaa lidt Løgn med: saaledes ogsaa med de officielle Præster.

Fremdeles er det karakteristisk for Præsten: det Daanende, Besvimende, det Coquette, som vil ikke, og dog saa uendelig gjerne vil. Især gjælder dette i Forhold til de fornemme Prælater. For ikke længe siden læste jeg om En der var blevet Erkebiskop etsteds i Tydskland. I hans Tiltrædelses Tale heed det naturligviis: at han havde bedet til Gud, at denne Kalk (det at blive Erkebiskop) maatte tages fra ham, ak, men forgjebes. See, det er ganske som med en Qvinde, der kan være forhippet nok paa at komme i Brudeseng og dog besvimer og ikke vil, hvad dog vilde blive misforstaaet, hvis saa Brudgommen tog det for Alvor. Kun maa man hvad Qvinden angaaer erindre, at hun er her uskyldig, det ligger i hendes Væsens Natur-Bestemmelse, og derfor er det Slyngelagtigt^b at være ironisk mod hende. Med Prælaten anderledes. Men Grunden hvorfor Analogien til det Qvindelige findes hos Prælaten er den, at der her er en Analogie til den Synthese som er i Kjønns-Forholdet: Synd – og dog Lyst. Prælaten føler nemlig meget godt, at fra een Side seet er dette med saadan høi verdslig Geistlighed, christeligt, Synd – men Lyst har han. Dette udtrykkes saa ved, at han officielt besvimer. Ved at besvime tilfredsstiller han paa en Maade den christelige Indignation ved dette høie Verdslige, ligesom Sædeligheds-Følelsen i Qvinden, Blufærdigheden tilfredsstilles ved hendes Modstand. Men som sagt, med Qvinden er dog Sagen altid noget Andet, end med dette Prælaternes Coquetterie.

[a] Naar jeg taler saaledes om »Præsten« er det naturligviis bestandigt med den Reservation, at der jo kan være mangen og altid lige saa mange retsindige Msker i den Stand som i enhver anden. Tingen er de komme bona fide ind i det, og leve saa hen bona fide; men det mislige er, at Sligt burde man ikke komme saadan i den Forstand bona fide ind i. Hvis ikke det med de lange Klæder strax vakte Forestillingen om Pharisæeren, den officielle Præst og alt det Tvetydige (og just det Tvetydige er det der gjør ham analog med Qvindens Væren) som dertil knytter sig, kunde man være tilbøilig til i de lange Klæder at see noget Symbolsk i Retning af at han tilhørte intet Kjøn, altsaa i Retning af det Androgyne.

b Anm Dette Slyngelagtige er i mine Tanker saa oprørende og afskyeligt, at der burde sættes Straf derpaa, om det kunde hjælpe. Qvinden er nu engang, fra Naturens Haand, mere bundet i Kjønns-Forholdet end Manden (derfor hedder hun ogsaa κατεξοχήν: Kjønnet, Qvinden er Kjønnet). Men fordi nu Manden i denne Henseende er friere, saa er det saa afskyeligt (uendelig meget værre end det væmmelige at slaae hende eller bruge fysisk Magt) at bruge Ironie i Retning af hendes Bundethed i Kjønns-Forholdet. Dette er imidlertid den Slyngelagtighed, der i de høiere Classer svarer til hvad der vel nærmest kun forekommer i de lavere: at bruge fysisk Magt, at prygle hende; men som altid, noget langt Værre, hvad jo altid Synderne blive, jo høiere vi komme op i Samfundet. De finere Classer benytte sig gjerne af, at de ikke have de lavere Classers Raahed, o, deres finere Synder ere kun desto mere ondartede.

#